

Nordisk Avlsrådsmøde – 2014, Sverige.

Den 15.-16. marts 2014 var den svenske Flatcoated Retrieverklub (FRK) værter for en nordisk avlsrådskonference. Danmark havde værtskabet for den seneste conference, der blev afholdt i 2010, så der var gået 4 år siden sidste møde. Ambitionen har været at afholde arrangementerne med 2 års mellemrum, men da organisationerne i de nordiske lande, ikke har samme økonomiske muligheder for at arrangere og afholde arrangementet, sker det at tidsplanen skrider. Alle de nordiske lande var repræsenteret ved weekendens arrangement og her var desuden inviteret 2 repræsentanter fra England.

Deltagere var:

Vivien Stucke (UK). Medlem af den skotske sundhedskomite.

Tamsin Swaine (UK). Medlem af den engelske sundhedskomite i 10 år. Var med til at lave en større sundhedsundersøgelse i UK i 2006, som blev gentaget i 2011, for at sammenligne resultaterne.

Nina Skjelbreid (NO). Repræsentant for racekomiteen for flatcoats i Norsk Retrieverklub.

Marita Stigelius (SE). Mangeårigt medlem af avlsrådet i FRK.

Katarina Morsk, (SE). Medlem af avlsrådet i FRK.

Gunilla Lefwerth (SE). Uddannet funktionsbeskriver i SSRK. Har været med i racen siden '77. Har haft mange funktioner i både avlsråd og bestyrelsen i FRK.

Henna Mikkonen (FI). Har været med den finske flatklub i 10 år. Medlem af det finske avlsråd for flatcoats.

Tiina Pikkuaho (FI). Formand for det finske avlsråd for flatcoats.

Randi Pedersen (DK). Formand for opdrætterudvalget i Danmark. Tidligere medlem af Raceledelsen.

Det gennemgående tema på mødet, var at se på racen som en helhed, og ikke udelukkende fokusere på enkelte dele af racen. I løbet af weekenden blev der primært fokuseret på følgende emner:

- Organisationerne i de forskellige lande, herunder hvilke arrangementer de forskellige klubber arrangerede.
- Sundhedskrav til avl og generelle observationer vedrørende sundhedsstatus i de forskellige lande.
- Svensk langtidsstudie af racens sundhedsstatus.
- Svensk funktionsbeskrivelse.
- Næste møde 2016.

Racens organisation de forskellige lande:

Norge:

Norske flatcoats er organiseret under Norsk retrieverklub (NRK) i en racekomite. Norsk retrieverklub har meget indflydelse både i forhold til NKK (norsk kennelklub) og i forhold til racekomiteernes arbejde. Flatcoats racekomite er ikke en selvstændig klub, men er både organisatorisk og økonomisk underlagt NRK. I Norge registreres der ca. 600 flatcoats pr. år. Racekomiteen afholder årligt et Norsk flatmesterskab og arrangerer derudover også enkelte B-prøver. I Norge har de ikke jagter på fasaner og ænder som vi har i Danmark, så derfor har de ikke muligheder for at afholde A-prøver. En jagtchampion i Norge skal opnå 3. X 1.pr på B-prøve og skal derudover deltage på en praktisk prøve på jagt, hvor den skal godkendes. I Norge har racekomiteen oplevet et boom i interessen for at arbejde med sin hund, så flere nu stiller deres flat på prøve. Det ses mest i begynderklasse, men har også synlig effekt i åben klasse.

UK

I England er det Flatcoated Society som er hovedorganisationen for flatcoats. The Kennel Club står for registreringer af hvalpe, sundhed, resultater og lignende, men alt hvad der angår sundhedsundersøgelser, arrangementer og andet, hører under Flatcoat Society. De arrangerer Field Trials (A-prøver), Working tests, ganske få cold game tests (B-prøver) og har derudover ansvaret for en masse forskellige komiteer, med forskellige ansvarsområder.

Der findes 3 andre klubber i UK, som er mere landsdelsbestemte i deres virke, og som alle arbejder sammen med Flatcoat Society og den britiske kennelklub.

NEFRA: Northern England Flatcoated Retriever Association. Arrangerer primært officielle og uofficielle udstillinger, WT og markprøver i den nordlige del af England.

The Flatcoated Retriever Club of Scotland: Arrangerer officielle og uofficielle udstillinger og WT'er i Skotland. Der arrangeres ikke mange A-prøver i klubbens regi.

The Flatcoat Society, NEFRA og Scottish Flatcoat Club arrangerer fælles Championship shows (officielle udstillinger) i løbet af sæsonen.

Sidste skud på stammen er Southern Flatcoated Retriever Club som afholder arrangementer i den sydlige del af England. Klubben har 5 år på bagen og har indtil videre arrangeret en årlig uofficiel udstilling og arbejder kontinuerligt med sundhedsundersøgelser.

I UK er der ingen fælles Retriever Klub.

Hvis man er medlem i en af klubberne, så kan man deltage i arrangementer i alle de andre klubber. Generelt afholdes flere og flere WT'er, mens der afholdes meget få koldtvildts prøver (B-prøver) i UK. Der holdes traditionelt flere A-prøver (field trials) end i Danmark.

Finland.

Den finske flatcoat klub er en raceklub, der er organiseret direkte under den finske kennel klub siden 1982. Hvert år afholdes et finsk flatmesterskab med en udstilling den ene dag og en prøve den anden dag. Point for begge dage tæller i konkurrencen om mesterskabet. Klubben har pt. omkring 600 medlemmer.

WT er en officiel prøve i Finland, men de har ikke et WT championat. Der afholdes internationale prøver på varmt vildt i et stærkt begrænset omfang og der afholdes sjældent flatcoat raceprøver, primært på grund af mangel på ressourcer (både økonomiske og organisatoriske). De har afholdt A-prøver i ganske få år. Der findes ikke mange steder at afholde større jagter. Andejagter er mere udbredt end fasanjagter, og de fleste jægere jager alene med hund.

I den finske flatklub findes der en komite for henholdsvis spor, jagt, sundhed og udstillinger (dommere). Desuden arrangerer klubben hvert år et 4-dages træf med både træning (i mange forskellige grene), officielle markprøver og uofficiel udstilling. Et populært arrangement med mange deltagere.

Sverige.

I Sverige er Flatcoated Retriever Klubben (FRK) en officiel raceklub under den svenske spaniel og retrieverklub, SSRK. Klubben har egen økonomi og en selvstændig organisation, med en hovedbestyrelse, samt bestyrelser i de forskellige sektioner. FRK arrangerer WT, træningstræf, B-prøver og A-prøver (siden 2003). En af A-prøverne er en raceprøve. WT er ikke en officiel prøve i Sverige, og der findes dermed heller ikke et svensk WT championat.

Hvert år afholdes Flatmästerskapet, som er vokset stødt, og det er i dag den største prøve for flatcoats, med over 400 deltagere de seneste år.

Både Norge, Sverige og Finland udarbejder ca. hvert 5. år et dokument, der kaldes RAS (Racespecifik Avls Strategi). I dokumenter indgår statistisk materiale omkring sundhed, udstillinger, markprøver og lignende. Dokumentet bliver således en status for racen, samtidig med at der beskrives en strategi og et mål for i hvilken retning racens videre udvikling bør gå. Sverige har udarbejdet dokumentet i mange år, mens Norge og Finland er startet med arbejdet for nyligt.

Sundhed (generelt og i forhold til avl)

Fælles generelle erfaringer:

Cancer er racens største sundhedsproblem. I Sverige er det dokumenteret at 50 procent af alle flatcoats i Agrias statistik dør af en eller anden form for cancer. 40 procent af alle hunde i Sverige (på tværs af alle racer) er forsikrede i Agria. Gennemsnitslevealderen er ifølge samme statistik ca. 8½ år. I UK har man igennem de sidste 20 år lavet kontinuerlige undersøgelser af tumorer og procenterne af ondartede tumorer ligger ganske stabilt set over hele perioden på omkring 50 procent. I Sverige har man "vendt bøtten på hovedet" og undersøgerne nu hvad der gør at hundene bliver gamle. Der er indledt et langtidsstudie, som

de håber, vil give større indsigt i de forskellige andre faktorer som har indflydelse på hundenes trivsel, og i sidste ende, måske, hvilken indflydelse det kan have på deres modtagelighed for cancer.

UK.

Hvis man røntgenfotograferer en hund behøver man ikke sende billederne ind til bedømmelse, hvis man ikke vil kende resultatet. Der er ingen begrænsninger for at registrere hvalpe i kennelklubben.

Hvalpeliste: Øjenattest - Testet fri for glaucom (via gonioskopi), kendt HD status. Ingen krav vedrørende udstillings-eller markprøvemeriter.

Der sættes en undersøgelse i gang vedrørende gonioskopi, med det formål at undersøge om de hunde der har fået diagnosen affected, rent faktisk udvikler glaucom eller om der ikke er nogen sundhedsmæssige konsekvenser for hundene.

Sverige:

SKK: Status på HD skal være kendt inden parring finder sted.

Etiske regler: Tæven skal være fyldt 18 mdr. inden parring. Tæven må ikke være mere end 7 år når hun får sit første kuld. Alle tæver på 7 år og derover som parres skal godkendes af en veterinær inden parring. En tæve må ikke parres når hun er fyldt 10 år. Har en tæve fået 2 kuld på et år, skal der gå mindst 1 år før hun parres igen.

FRK's hvalpeliste 1: For at komme på FRK's hvalpeliste skal forældredyrene desuden være øjenlyst med en fri øjenattest inden parring. Begge forældredyr skal have opnået både en officiel merit både på udstilling og på markprøve. Der gives dispensation til kuld hvor der bruges "grønne hanhunde" altså hanhunde som ikke tidligere har været brugt og hvis linjer vil være medvirkende til at brede den genetiske avlsbase ud.

Hvalpeliste 2: Forældredyrene opfylder de etiske og sundhedsmæssige anbefalinger fra både FRK og SKK. Der arbejdes i dele af FRK på at nedlægge hvalpeliste 2, men dette er endnu ikke vedtaget.

Finland

Finsk kennelklub: Ligner de svenske krav til forveksling.

Hvalpeliste under finsk flatcoatklub: I tillæg skal forældredyrene på den finske hvalpeliste også have en officiel diagnose på albuerne.

Norge

NKK: Ligner de svenske og finske regler til forveksling, dog med den undtagelse at en tæve maks må få 5 kuld og at hun ikke må være ældre end 8 når hun skal parres.

Danmark

Vedrørende de danske lempelser til registrering så vakte det stor forundring hos de øvrige landes delegerede, at DKK i den grad havde sluppet taget om restriktioner og krav til opdrætterne fuldstændigt. For flatcoats vedkommende gik Danmark fra at være det land i norden (og Europa med) med flest restriktioner for opdræt, til at være et land med rendyrket ansvar for egen handling for opdrætterne. Vilklårene står ikke til at ændre, den beslutning er truffet af DKK, men som jeg nævnte for de øvrige delegerede, så må tiden vise om danske opdrættere forstår at forvalte det store ansvar hensigtsmæssigt. Indtil andet er bevist, ser jeg ingen grund til at tvivle på deres gode intentioner for racen. Så det er ikke givet at DKK's overraskende kursændring får en negativ effekt på racens udvikling i Danmark.

DKK har stadig en liste af etiske anbefalinger som opdrætterne kan rette sig efter. Hvis disse overholdes for begge forældredyr, påtegnes dette på hvalpenes stambøger. Overholdes de ikke for begge forældredyr, udstedes stambogen af DKK uden ovenstående påtegning.

Vi er stadig det land i Norden med den stærkeste kobling mellem udstilling og markprøve når det kommer til kravene for opnåelse af championat, i den ene eller den anden retning. Set med de briller er kursen stukket klart ud for racen.

Sundhedsundersøgelse:

I Sverige har man påbegyndt et langtidsstudie af racens trivsel, sundhed og anvendelse. Man kommer vidt omkring i undersøgelsen med spørgsmål som: Hvad spiser hunden? Hvor høj er den? Hvor meget motion får den? Og lignende spørgsmål.

Allerede nu har man konstateret at de fleste der har svaret på spørgsmålene har mere end en flatcoat. En gang flatcoat, altid flatcoat, og gerne flere af dem, synes at være en konklusion der former sig ud fra besvarelsene.

På spørgsmålet om hvad man bruger den til har 65% svaret at de bruger den til jagt. Ved besvarelsen af spørgsmålet var det muligt at sætte kryds i flere muligheder.

Andre sundhedsspørgsmål lyder: Hvor ofte kommer din tæve i løbetid? Hormonal problems? Hvor gammel var hunden, da hunden fik problemet? Øjenproblemer, øreproblemer. Tidspunktet for hvornår lidelsen opstår, er en vigtig del af undersøgelsen.

Der er til undersøgelsen også lavet et register over hunde, der er døde, samt årsagerne til et givet dødsfald.

Finland

Der er lavet en finsk genbank for alle hunderacer. Firmaet Genoscoper udvikler og sælger DNA testene på grundlag af det materiale som Koirangeenit.fi – Genbank bidrager med. Identificeres et gen for en race, bliver der også udviklet en test som kan bruges af interesserede parter. Genbanken er under udvikling, og der er endnu ikke mange forskellige gentests på markedet på tværs af racerne. Med tiden er det målet at genbanken bliver et brugbart redskab i avlearbejdet i Finland – også for flatcoats.

Funktionsbeskrivelse i Sverige.

Funktionsbeskrivelsen er en ny måde at beskrive hunde på, som svenskerne har udviklet med afsæt i den tidligere meget benyttede afkomsbeskrivelse. Man ønsker at beskrive hundens underliggende egenskaber som en apporterende jagthund. I afkomsbeskrivelsen indgik elementer som vand, vildt og skud som obligatoriske. I den nye funktionsbeskrivelse er disse dele ikke længere et krav i beskrivelsen. Det betyder rent praktisk at der er flere måneder i året, hvor man kan få beskrevet sin hund, og at kravene til terrænet ikke er de samme som tidligere, hvor der skulle være vand, og man skulle have tilladelse til at affyre skud. Et af momenterne var et frit søg uden dummier. Funktionæren går ud og lader som om han lægger et frit søg ud, mens hunden ser på det. Herefter slippes hunden løs i området, og hundens adfærd beskrives. Er den nysgerrig på de steder hvor den har set noget ske, eller er den ligeglad (skalaen er mere detaljeret end her beskrevet). Formålet er at teste om hunden er nysgerrig og følger sin næse uanset om der findes noget eller ej. Argumentet for at gøre det på denne måde og ikke lægge dummyer ud var at hunde der aldrig har set en dummy kan blive distraherede af at skulle håndtere dummyen i det frie søg, og så kan beskrivelsen pludselig komme til at handle om noget andet end hundens evne til at søge.

Argumentet for at lade vand være frivilligt og ikke obligatorisk var, udover de rent praktiske årsager, at hunde, der ikke gik spontant i vandet oftest slog ud på andre parametre også, og at det derfor ikke var strengt nødvendigt at teste vandpassion. Manglende vandpassion ville komme til udtryk i andre øvelser.

Næste Møde

Englænderne informerede om at der vil blive afholdt et møde med fokus på sundhed i Birmingham 2015. Hold øje med Flatcoat Societys hjemmeside.

Nordisk konference afholdes i enten Norge eller Finland 2016. De delegerede fra de nævnte lande må hjem og aftale nærmere med deres respektive klubber.

Emner, som behandles på næste konference:

1. Hvordan uddanner vi bedst nye opdrættere?
2. Deling af information landene imellem.
3. Dommerseminar for nordiske udstillingsdommere, hvor de ser hvordan en flatcoat skal kunne arbejde. Mulig deltagelse af engelske dommere også.